

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

Poslovni broj: P-5818/2024-19

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sutkinji toga suda Nataliji Horvatić, u parničnom predmetu tužitelja Gorana Brnčića, OIB: 46344731143, Zagreb, Vurovčica 15, zastupan po punomoćniku Ani Galoši Comiso odvjetnici u Zagrebu, protiv tuženika Addiko Bank d.d, OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, zastupano po punomoćniku Mariji Vujasin odvjetnici u Odvjetničkom društvu Kožul i Petrinović iz Zagreba, radi utvrđenja i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene 23. rujna 2026., u prisutnosti punomoćnika tužitelja i odsutnosti punomoćnika tuženika, a po objavi presude dana 2. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuju se ništetnim odredbe Ugovora o kreditu br. 236-138/2007 sklopljenom između tužitelja i pravnog prednika tuženika dana 13. srpnja 2007. u dijelu koji se odnosi na ugovaranje naknada za obradu kredita i za prijevremeno zatvaranje kredita, a koje odredbe su sadržane u slijedećim člancima Ugovora o kreditu:

- članak 5. Ugovora o kreditu, u dijelu koji glasi: "„Prije isplate kredita odbijaju se od iznosa kredita jednokratni troškovi obrade u iznosu od 1,25 % iznosa kredita."
- članak 8. Ugovora o kreditu, u dijelu koji glasi: "Korisnik kredita može izvršiti prijevremenu konačnu ili djelomičnu otplatu kredita, ukoliko o toj namjeri obavijesti banku najmanje 30 dana u naprijed. Korisnik kredita se obvezuje izvršiti uplatu prema obračunu banke. "

II. Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d., OIB: 14036333877, da tužitelju Goranu Brnčiću, OIB: 46344731143, u roku od 15 (petnaest) dana isplati iznos od 939,73 eura, zajedno sa zateznim kamatama tekućim od 24. srpnja 2007. pa do isplate, po stopi do 31. prosinca 2007. propisanoj čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate, od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. pa do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. pa do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po godišnjoj stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope, tj.

kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

III. Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d., OIB: 14036333877, da tužitelju Goranu Brnčiću, OIB: 46344731143, u roku od 15 (petnaest) dana isplati iznos od 2.163,79 eura, zajedno sa zateznim kamatama tekućim od 25. ožujka 2022. pa do isplate, po stopi do 31. prosinca 2022. koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. pa do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po godišnjoj stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope, tj. kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

IV. Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d., OIB: 14036333877, da tužitelju Goranu Brnčiću, OIB: 46344731143, u roku od 15 (petnaest) dana naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.689,79 eura (tisućušestoosamdesetdevet eura i sedamdesetdevet centi) sa zateznim kamatama tekućim od 2. listopada 2026. do isplate po godišnjoj stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope, tj. kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

V. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadom troškova parničnog postupka u preostalom, sa zateznim kamatama.

VI. Odbija se kao neosnovan zahtjev tuženika za naknadom troškova parničnog postupka, sa zateznim kamatama.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da je s pravnim prednikom tuženika 13. srpnja 2007. sklopio Ugovor o kreditu broj 236-138/2007 kojim je ugovoreno da će kreditor isplatiti korisniku kredita iznos od CHF 129.500,00 u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju za CHF Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. na dan isplate kredita, sa redovnom promjenjivom kamatnom stopom koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,20 % godišnje, a koja je promjenjiva u skladu sa jednostranom odlukom kreditora.

Namjena kredita je stambeni kredit, a ugovor je sklopljen na rok od 30 godina. Navedenim Ugovorom o kreditu predviđeno je da jednokratni troškovi za obradu i prijevremeno zatvaranje kredita, te svi eventualni budući, neodređeni, troškovi padaju na teret potrošača, ali iz ugovornih odredbi nije jasno niti određivo u kojem iznosu i iz kojih razloga potrošač to ima snositi. O navedenim odredbama se nije pojedinačno pregovaralo, jer je kreditor u naprijed sastavio ugovor, koji predstavlja tipizirani obrazac za sve usluge kreditora sličnog sadržaja, a Odluka o Tarifi naknada za usluge Kreditora tužitelju nije uručena, niti je na istu upozoren.

U članku 5. Ugovora o kreditu, pod naslovom Troškovi, stoji: „Prije isplate kredita odbijaju se od iznosa kredita jednokratni troškovi obrade u iznosu od 1,25 % iznosa kredita.”

U članku 8. Ugovora o kreditu, pod naslovom Prijevremena otplata kredita stoji: „Korisnik kredita može izvršiti prijevremenu konačnu ili djelomičnu otplatu kredita, ukoliko o toj namjeri obavijesti banku najmanje 30 dana u naprijed. Korisnik kredita se obvezuje izvršiti uplatu prema obračunu banke.”

Na ime naknade za obradu kredita tužitelju je tuženik odmah naplatio iznos od 939,73 eura, 24.07.2007. Tužitelj je prijevremeno otplatio kredit 2022. godine te mu je za prijevremeno zatvaranje kredita dana 23.05.2022. naplaćen trošak u iznosu od 2.163,79 eura.

Tužitelj se poziva na primjenu odredbi čl. 59. i čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, kao i na odredbu čl. 295. Zakona o obveznim odnosima.

Ističe da je tuženik sastavio obrazac ugovora u kojem su već bile navedene citirane odredbe o naknadama i troškovima, a o kojim odredbama se uopće nije pregovaralo. Isto tako u ugovoru nije navedeno od čega se sastoji naknada za obradu kreditnog zahtjeva. Budući da iz predmetnog ugovora očito proizlazi da je predmetni ugovor prethodno pripremio tuženik, odnosno da se radi o tipskom ugovoru, to je očito da se o odredbama tog ugovora pa tako i o odredbama općih akata banke po prirodi stvari i nije pojedinačno pregovaralo, a niti se je moglo pojedinačno pregovarati.

S obzirom da je tužitelj na temelju čl. 5. Ugovora o kreditu platio tuženiku naknadu u visini kako je to ranije navedeno, to je očito da je ista odredba prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača - tužitelja, a što znači da je nepoštena navedena odredba čl. 5. Ugovora o kreditu, primjenom članka 81. stavak 1. Zakona o zaštiti potrošača, te ništetna u smislu članka 87. stavak 1. Zakona o zaštiti potrošača. U konkretnom slučaju ne radi o tome da bi uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značaja, slijedom čega tužitelj ima pravo isticati ništetnost ugovornih odredbi predmetnog ugovora o kreditu.

Sporna ugovorna odredba kojom je predviđeno u slučaju prijevremene potpune otplate kredita ili djelomične otplate kredita tuženik ovlašten naplatiti naknadu u skladu s Odlukom o tarifi naknada Banke, ta odredba je nepoštena, jer se o istoj nije posebno unaprijed pregovaralo, te tužitelj kao korisnik kredita nije mogao utjecati na sadržaj ugovorne odredbe, a ista je prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača, pa je kao takva ništava u smislu odredbe članka 87. st. 1. ZZP-a.

Tužitelj stoga predlaže da sud donese presudu kojom će se utvrditi ništetnim sporne odredbe Ugovora o kreditu te naložiti tuženiku isplatiti zatražene iznose, sa zakonskim zateznim kamatama uz naknadu troškova parničnog postupka.

2. U odgovoru na tužbu tuženik je osporio osnovanost tužbe i tužbenog zahtjeva s više osnova.

Tuženik osporava tužitelju status potrošača, kao i navode tužitelja da bi se ugovorna odredba o naknadi za obradu kredita imala smatrati nepoštenom odnosno ništetnom. Spornom odredbom se na nedvojben način predviđa pravo tuženika i

obveza tužitelja jednokratno podmiriti takve troškove u iznosu od 1,50%, a tužitelj je u trenutku sklapanja ugovora znao da će morati platiti naknadu i koliko ta naknada iznosi, kako ne spori ni samom tužbom i kako je uostalom potvrdio potpisom na Ugovoru o kreditu. Uostalom, sporna naknada je i prije sklapanja Ugovora o kreditu bila javno objavljena u Tarifi naknada tuženika te je upravo ta naknada sadržana u Ugovoru o kreditu. Pritom, zahtjev jasno i razumljivo sastavljene ugovorne odredbe koji predviđa Direktiva 93/13/EEZ od 5. travnja 1993.g. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje: Direktiva 93/13 EEZ) i na koju se tužitelj poziva, tužitelj neosnovano tumači na način da je trebao biti informiran o radnjama koje je tuženik na temelju Ugovora o kreditu trebao obaviti i za koje je naplaćena sporna naknada, odnosno da je spornom ugovornom odredbom trebala biti detaljno predviđena struktura navedenih troškova.

Dakle, na ocjenu poštenosti u ovoj pravnoj stvari sporne ugovorne odredbe, ne mogu se primijeniti zaključci iz predmetne presude Suda EU, iz razloga što Zakonom o zaštiti potrošača niti kojim drugim propisom Republike Hrvatske citirani uvjet, niti tomu sličan uvjet, nije predviđen, odnosno hrvatskim nacionalnim zakonodavstvom takav uvjet nije propisan. Konačno se ističe da naplata naknade za obradu kredita, a kako to ne spori ni sam tužitelj, nije zabranjena niti jednim propisom koji se može primijeniti na ugovorni odnos među strankama.

Navodi da je tužitelj u odnosu na svaku ugovornu odredbu, pa tako i na spornu ugovornu odredbu, imao stvarnu mogućnost utjecati, odnosno pregovarati o njezinom sadržaju, a radnik tuženika pojasnio je tužitelju značenje sporne ugovorne odredbe

Odredbom o prijevremenoj konačnoj otplati se na nedvojben način predviđa pravo tuženika i obveza tužitelja jednokratno podmiriti troškove prijevremene otplate kredita, a tužitelj je u trenutku sklapanja ugovora znao da će morati platiti naknadu i koliko ta naknada iznosi, kako je uostalom potvrdio potpisom na Ugovoru o kreditu. Uostalom, sporna naknada je i prije sklapanja Ugovora o kreditu bila javno objavljena u Tarifi naknada tuženika te je upravo ta naknada sadržana u Ugovoru o kreditu, pa je stoga sporna ugovorna odredba jasna i razumljiva. Tužitelj je razumno morao shvatiti prirodu usluge prijevremene otplate kredita, a osim toga razumjeti da ne postoji preklapanje ove naknade s drugim naknadama ili uslugama .koje se u okviru Ugovora o kreditu naplaćuju.

Također, ističe se da je tuženik prilikom sklapanja ugovora o kreditu postupao savjesno i u dobroj vjeri, zbog čega tužitelj nema pravo na zatezne kamate prije podnošenja tužbe, sve kad bi njegov zahtjev i bio osnovan, što tuženik u cijelosti osporava.

Tuženik ističe i prigovor zastare potraživanja, ali visinu tužbenog zahtjeva ne spori.

Stoga tuženik predlaže tužbu i tužbeni zahtjev odbiti uz naknadu troškova parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom.

3. Tijekom provedbe dokaza sud je izvršio uvid u preslik Ugovora o kreditu (l. 7.-13. spisa), isplatni nalog-obračun (l. 14. spisa), pregleda prometa za klijenta (l. 15. spisa), popis uplata od 18. rujna 2024. (l. 16.-18. spisa), preslika izvotka iz Odluke o naknadama za usluge banke (l. 33.-46. spis.-a), simulacija iznosa nedospjelih kamata po prijevremeno otplaćenom kreditu (l. 47.-53. spisa), te je proveo dokaz saslušanjem tužitelja kao stranke.

4. Među strankama nije sporno da su stranke sklopile 13. srpnja 2007. Ugovor o kreditu broj 236-138/2007 kojim je ugovoreno da će kreditor isplatiti korisniku kredita iznos od CHF 129.500,00 u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju za CHF Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. na dan isplate kredita, sa redovnom promjenjivom kamatom stopom koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,20% godišnje, a koja je

promjenjiva u skladu sa jednostranom odlukom kreditora. Visina tužbenog zahtjeva također nije sporna.

5. Sporno je da li su odredbe o naknadi za obradu kredita i prijevremenu otplatu ništetne. Sporan i je tijek zatraženih zateznih kamata na zatraženi iznos, kao i da li je potraživanje u zastari.

6. Savjesnom i brižljivom ocjenom svakog dokaza zasebno, kao i svih dokaza zajedno, kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, temeljem čl. 8. Zakona o parničnom postupku ("Narodne Novine" br. 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP-a), sud je utvrdio kako je tužbeni zahtjev osnovan.

7. Uvidom u sadržaj Ugovora o kreditu vidljivo je da je odredbom čl. 5. Ugovora o kreditu, određeno da se prije isplate kredita odbijaju od iznosa kredita jednokratni troškovi obrade u iznosu od 1,25 % iznosa kredita, dok je odredbom čl. 8. Ugovora o kreditu, određeno da korisnik kredita može izvršiti prijevremenu konačnu ili djelomičnu otplatu kredita, ukoliko o toj namjeri obavijesti banku najmanje 30 dana u naprijed. Korisnik kredita se obvezuje izvršiti uplatu prema obračunu banke.

8. U odnosu na sporne okolnosti informiranja tužitelja i pregovaranja oko spornih naknada sud je saslušao tužitelja. Tužitelj je iskazao kako je kredit podigao za obiteljsku kuću u Zaprešiću. U banci su mu preporučili da digne kredit u švicarcima jer je sigurnija valuta i manja kamata. Objasnili su mu da će naknadu za obradu kredita morati platiti na način da ako želi kredit da će na početku odmah uzeti taj dio, samo su to naveli, to su predstavili kao da je to uvjet za dobivanje kredita. Kada je odlučio zatvoriti kredit, jer je bio prodao kuću, u banci su mu rekli da će morati platiti izlaznu naknadu, to je bilo prije 4 ili 5 godina, ali u svakom slučaju 15-tak godina nakon sklapanja ugovora o kreditu. Ugovor je pročitao ali ga nije razumio. Nije nikada iznajmljivao ovu kuću, niti je za vrijeme sklapanja kredita niti poslije imao obrt ili trgovačko društvo

Sud je prihvatio iskaz tužitelja u cijelosti, ocjenjuje ga uvjerljivim i istinitim, budući da isti ima neposredna saznanja o odlučnim činjenicama, a sadržaj iskaza nije ničim doveden u sumnju, a niti je tuženik prigovorio istinitosti iskaza.

9. U konkretnom slučaju primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08; dalje: ZOO-a) jer je predmetni Ugovor o kreditu zaključen dana 13. srpnja 2007. Odredbom čl. 269. st. 1. ZOO-a propisano je da je objekt ugovorne obveze činidba koja se može sastojati u davanju, činjenju, propuštanju ili trpljenju. Stavkom 2. iste odredbe propisano je kako činidba mora biti moguća, dopuštena i određena, odnosno odrediva. Prema odredbi čl. 272. st. 1. ZOO-a činidba je odrediva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi. Stavkom 2. iste odredbe propisano je da ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti činidbu, ugovor je ništetan. Prema odredbi čl. 270. st. 1. ZOO-a kad je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva, ugovor je ništetan.

10. U vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu na snazi je bio Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine broj: 96/03, dalje: ZZP-a), koji odredbom čl. 81. st. 1. propisuje da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Nadalje, st. 2. iste odredbe propisano je kako se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Stavkom 3. iste odredbe propisano je da činjenica da se o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ne utječe

na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima, ako cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da se radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca. Stavkom 4. iste odredbe propisano je da ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati. Člankom 59. al. 3. ZZP-a propisano je kako Ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a poglavito odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti. Člankom 87. st. 1. ZZP-a propisano je kako je nepoštena ugovorna odredba ništava. Stavkom 2. iste odredbe propisano je kako ništavost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe. Prema članku 295. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, dalje: ZOO-a) propisuju da opći uvjeti ugovora koje odredi jedan ugovaratelj, bilo da su sadržani u formalnom ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru, i u pravilu obvezuju kao i ove, a opći uvjeti obvezuju ugovornu stranu ako su joj bili poznati ili morali biti poznati u času sklapanja ugovora. Ništave su odredbe općih uvjeta koje su protivne samoj svrsi sklopljenog ugovora ili dobrim poslovnim običajima, čak i ako su opći uvjeti koji ih sadrže odobreni od nadležnog organa. Sud može odbiti primjenu pojedinih odredbi općih uvjeta koje lišavaju drugu stranu prava da stavi prigovore, ili onih na temelju kojih ona gubi prava iz ugovora ili gubi rokove, ili koje su inače nepravične ili pretjerano stroge prema njoj.

11. Članak 84. ZZP-a propisuje da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Odredbom članka 4. stavka 2. Direktive 93/13/EEZ od 05. travnja 1993. godine o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima propisano da se procjena o tome jesu li neke odredbe nepoštene ne odnosi na definiciju glavnog predmeta ugovora ni na primjerenost cijene i naknade na jednoj strani te isporučene usluge i robe na drugoj strani, sve dok su te odredbe jasno i razumljivo sastavljene. Ugovorna odredba je jasna i razumljiva ako je ta odredba ne samo gramatički razumljiva, nego su potrošaču jasni ekonomski razlozi koji se nalaze u pozadini primjene te odredbe kako bi na temelju točnih i razumljivih kriterija mogao procijeniti ukupne ekonomske posljedice koje iz tih odredbi proizlaze, odnosno kako bi mogao sagledati koliki će biti iznos zaduženja za čitavo vrijeme trajanja ugovora o kreditu. Sud je analizirajući odredbu čl. 5. predmetnog Ugovora o kreditu kojom je ugovorena naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita u postotku od ukupnog iznosa kredita utvrdio da navedena ugovorna odredba ne predstavlja odredbu o predmetu ugovora i cijeni, odnosno „glavni predmet ugovora“, pa se stoga na tu ugovornu odredbu ne odnosi isključenje testa poštenosti. S obzirom da pri ocjeni o tome da li je neka ugovorna odredba obuhvaćena pojmom „glavni predmet ugovora“ treba uzeti u obzir narav, opću strukturu i odredbe ugovora, pravni i činjenični kontekst ugovora, Sud EU je postavio određene kriterije nacionalnim sudovima za ocjenu predstavljaju li pojedine odredbe ugovora o kreditu glavni predmet ugovora ili ne, odnosno mogu li se te odredbe i pod kojim uvjetima testirati na poštenost pa je tako u presudi broj C-224/19 i C-259/19 od 16. srpnja 2020. godine utvrdio da se točan doseg pojmova „glavni predmet“ i „cijena“ u smislu odredbe članka 4. stavka 2. Direktive 93/13/EEZ ne može odrediti pojmom „ukupni troškovi kredita za potrošače“ pa se naknada za otvaranje kredita ne može smatrati bitnom činidbom hipotekarnog zajma samo zato što je uključena u njegove ukupne troškove. Dakle, bitne činidbe ugovora, „glavni predmet ugovora“ su odredbe kojima se utvrđuju bitne činidbe ugovora koje ga određuju kao takvog, karakteriziraju ugovor i bez kojih to nije taj ugovor, za razliku od ugovornih odredbi akcesornog karaktera, koje ne definiraju glavni predmet ugovora, pa stoga podliježu testu

poštenosti, a u koje odredbe se svakako ubraja i odredba o naknadi za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, jer ta odredba ne definira bit ugovora o kreditu, iako ulazi u „ukupne troškove kredita za potrošače“. Nadalje, u predmetu C-224/19 Sud EU tumači čl. 3. st. 1. Direktive 93/13 na način da ugovorna odredba ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje može stvoriti na štetu potrošača znatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Iako je prethodni postupak vezan uz određeni predmet koji se vodi pred nacionalnim sudom, jednom kad Sud EU protumači odredbu europskog prava, takva odluka postaje mjerodavna i obvezna i za ostale nacionalne sudove koji razmatraju jednak problem, odnosno tumačenja su retroaktivna jer objašnjavaju značenje norme od trenutka kad je ona nastala. U pogledu pravnih odnosa i sporova koji su proizašli iz njih, a koji su nastali prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, postoji obveza hrvatskih sudova tumačiti nacionalno pravo u duhu prava EU i njene sveopće pravne stečevine (što uključuje i praksu Suda EU), na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a koji je u primjeni od 2005. godine.

12. Ocjenom provedenih dokaza sud je utvrdio da je odredba članka 5. predmetnog Ugovora o kreditu, kojim je ugovorna naknada za obradu zahtjeva i to u visini od 1,25% od iznosa kredita a koja je naplaćena na način da je ista ustegnuta od ukupnog iznosa odobrenog kredita, nepoštena ugovorna odredba, a temeljem odredbe članka 87. stavka 1. ZZP-a ništetna iz slijedećih razloga. Prema mišljenju suda predmetna odredba je jasno napisana u smislu članka 85. ZZP-a, jer je omogućavala tužitelju da u trenutku sklapanja ugovora ocijeni visinu te naknade (1,25% od iznosa odobrenog kredita), ali sama činjenica da je riječ o jasno napisanoj odredbi ne znači ujedno da je odredba poštena. Odredba Ugovora kojom je visina naknade za odobrenje kredita propisana u određenom postotku od ukupnog iznosa kredita nedvojbeno nije dokaz da su stranke o istoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovarale. Dakle, na tuženiku je teret dokazivanja da je s tužiteljem pojedinačno pregovarao o naknadi za obradu kredita i visini te naknade. Osim toga, iz predmetne odredbe Ugovora o kreditu proizlazi da se radi o unaprijed formuliranoj odredbi ugovora, sastavljenoj od strane tuženika kao banke, a koje sadrži odredbe prema kojima se tužitelj obvezuje prilikom isplate kredita platiti banci naknadu za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,25% iznosa kredita. Isto je dovelo do toga da je tužitelj pristao na odredbu sastavljenu unaprijed od strane tuženika, bez mogućnosti utjecaja na sadržaj istih odredaba. Tuženik je, dakle, iskoristio svoj položaj "jače" ugovorne strane te je ugovorio naplatu naknade za odobrenje kredita u postotku od ukupnog iznosa kredita, radi čega je postupao potpuno suprotno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu, kao i protivno načelu savjesnosti i poštenja. Osim toga, tuženik u sadržaj Ugovora nije unio, a niti je objasnio tužitelju koji je to opravdani razlog zbog kojeg je bilo nužno ugovoriti plaćanje iste naknade i zašto visina naknade izravno ovisi o iznosu odobrenog kredita. Stoga tužitelj kao potrošač nedvojbeno nije imao utjecaja na sadržaj predmetne odredbe. Stoga pravilno tužitelj tumači predmetni Ugovor po načelu "uzmi ili ostavi" jer je imajući na umu prethodno navedeno, tužiteljica, kao korisnica kredita, mogao samo navedenu odredbu ugovora prihvatiti ili ne, dakle druge mogućnosti nije bilo. Predmetni Ugovor je potrebama tužitelja prilagođen samo u dijelovima koji se tiču iznosa kredita, roka otplate, namjene kredita, no navedeno ne otklanja činjenicu da je i dalje riječ o standardiziranom obliku ugovora o kreditu kojem se mijenjaju samo navedeni elementi ovisno o slučaju, ali glavni oblik je i dalje isti, a naravno i oni bitni elementi na kojima tuženik kao kreditor ustraje i bez kojih isti niti ne bi bio sklopljen, a kakve ugovore tuženik sklapa u velikom broju slučajeva. Spornom

ugovornom odredbom u biti je tuženik sam odredio visinu naknade za obradu kredita, a bez da se o tome pojedinačno pregovaralo. Stoga je sporna ugovorna odredba zaista i prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, dakle ista predstavlja nepoštenu odredbu u potrošačkom ugovoru, u smislu odredbi ZZZP. Tuženik je kao trgovac, prilikom obrade kredita imao određene troškove, koji troškovi se „pokrivaju“ tom naknadom, a u pitanju su razni operativni troškovi i materijalni troškovi. Sama činjenica da je naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita određena u postotku od odobrenog iznosa kredita, što znači da korisnici kredita kojima je odobren veći iznos kredita plaćaju višu naknadu, govori u prilog tome da tako ugovorenom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita nisu „pokriveni“ stvarni troškovi koje je tuženik imao pri obradi svakog pojedinog zahtjeva i odobravanju kredita. Tuženik dakle nije tužitelju razjasnio razloge zbog kojih je naplatio naknadu za obradu kredita, odnosno nije dokazao opravdanost naplate naknade. Tuženik je morao određeno popisati što čini troškove obrade kredita, a ne samo isto naplatiti u postotnom iznosu, čime su zapravo korisnici kredita dovedeni u neravnopravan položaj, budući da su veći troškovi za obradu kredita naplaćivani od korisnika koji podigne veći iznos kredita.

13. Sud prihvaća iskaz tužitelja da je Ugovor bio unaprijed sastavljen i da je u njemu bila određena naknada o kojoj nije mogao pregovarati i da je takav "gotovi" ugovor bio prezentiran tužitelju neposredno prije solemnizacije kod javnog bilježnika, obzirom tuženik nije dokazao suprotno.

14. Tuženik, koji je nesporno sastavio predmetnu ugovornu odredbu o troškovima obrade, naknadi za obradu kredita, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, nije dokazao opravdanost u naznačenom postotku, što rezultira time da je ta ugovorna odredba suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, potrošača. Imajući na umu je tuženik povrijedio interese i prava tužiteljice, potrošača jer je u potrošačkom ugovoru o kreditu koristio nepoštenu ugovornu odredbu, a kojom je ugovorena naknada za obradu zahtjeva i to u visini od 1,25% iznosa kredita, a što uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice, potrošača te je stoga ta ugovorna odredba nepoštena, a time i ništetna. Navedeno rezultira time da je tuženik, koji je dakle odgovoran za ugovaranje ništetne ugovorne odredbe, jer je iste nametnuo tužitelju, potrošaču, bez mogućnosti pregovaranja, nepošten stjecatelj.

15. Iz provedenih dokaza, a imajući u vidu navedene zakonske odredbe, ujedno proizlazi da je i odredba sadržana u čl. 8. Ugovora o kreditu kojom je u slučaju prijevremene otplate kredita ugovoreno da korisnik kredita može izvršiti prijevremenu otplatu prema obračunu banke ništetna temeljem odredbe čl. 87. st. 1. ZZZP-a jer predstavlja nepoštenu odredbu u smislu odredbe čl. 81. st. 1. ZZZP-a. Ovo iz razloga što je navedeni Ugovor o kreditu sklopljen bez pojedinačnog pregovaranja o takvoj ugovornoj odredbi, pa je na taj način tužitelj kao potrošač stavljen u neravnopravan položaj u odnosu na banku. Odredba čl. 8. Ugovora o kreditu, koja visinu naknade čine ovisnom isključivo o uvjetima odnosno odluci jednog ugovaratelja, bez istovremeno preciznog označavanja na što se ista naknada odnosi, odnosno bez informacija o načinu određivanja te naknade, uzrokuju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika, koju promjenu dužnik ne može predvidjeti. Tužitelju je stoga prilikom zaključenja Ugovora o kreditu trebalo objasniti razloge ugovaranja naknade i objasniti na što se ista točno odnosi, pojedinačno o tome pregovarati i na taj način mu kao potrošaču omogućiti da pristane na takvu odredbu. Primjenom navedene ugovorne odredbe tuženik je izbjegao utjecaj tužitelja kao druge ugovorne strane na istu pa je takva jednostrano određena ugovorna odredba protivna i načelu savjesnosti i poštenja

iz čl. 4. ZOO-a. Predmetna odredba čl. 8. Ugovora o kreditu je ništetna bez obzira što naknada za prijevremenu otplatu kredita sama po sebi nije ništetna, a kako to tuženik ispravno navodi, a kako proizlazi i iz Direktive 2014/17 Eu parlamenta i vijeća, Direktive 2008/48 EZ, kao i iz kasnije donesenog Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" br. 75/09., u daljnjem tekstu: ZPK), ali pod uvjetom da se o takvoj odredbi posebno pregovaralo i da ona ne uzrokuje neravnotežu među strankama, a što ovdje nije slučaj (tako i u odlukama Županijskog suda u Splitu poslovni broj GŽ-2471/2018-2 od 06. prosinca 2019. i poslovni broj GŽ-2359/17-2 od 23. studenoga 2017.). Uostalom valja ukazati da iz sporne odredbe ugovora o kreditu proizlazi da će tuženik naplatiti naknadu za prijevremeno zatvaranje kredita sukladno Odlukama tuženika važećim u trenutku prijevremenog povrata, pa bi u takvom ugovornom odnosu tuženik mogao proizvoljno odrediti visinu same naknade, o kojoj se niti nije pojedinačno pregovaralo.

Dapače, tuženik je obvezao tužitelja na isplatu čija će visina ovisiti o odluci (obračunu) koja u trenutku sklapanja kredita još ne postoji u trenutku prijevremene isplate.

16. Nadalje, prema odredbi čl. 1024. ZOO-a dopušteno je ugovaranje naknade zbog prijevremene otplate kredita koja predstavlja naknadu štete. U konkretnom slučaju činjenica da li je tuženiku nastala šteta u smislu odredbe čl. 1024. ZOO-a zbog prijevremenog vraćanja kredita od strane tužitelja nije odlučna u konkretnom slučaju s obzirom na to da je ugovorena odredba na temelju koje je naplaćena naknada tužitelju zbog prijevremene otplate kredita ništetna iz iznijetih razloga, a posebice imajući u vidu da je predmet ovog postupka utvrđivanje ništetnosti navedene odredbe i povrat iznosa naplaćenog od strane tuženika tužiteljici na temelju ništetne odredbe, a ne naknada štete tuženiku.

17. Slijedom svega navedenoga, utvrđeno je da su predmetne ugovorne odredbe Ugovora o kreditu ništetne, te je stoga odlučeno kao u točki I. izreke.

18. U odnosu na visinu tužbenog zahtjeva, valja napomenuti da ista nije sporna te da nije sporno da se ista odnosi na plaćene naknade za obradu kredita i prijevremenu isplatu, kao i da je tužitelj odustao od dokazanog prijedloga za provođenja financijskog vještačenja.

19. Pored toga, tužitelj kao ugovorna strana predmetnog Ugovora o kreditu ima pravo tražiti utvrđenje ništavosti predmetnih ugovornih odredaba sukladno odredbi čl. 327. ZOO-a. Dakle, svaka zainteresirana strana se može pozvati na ništetnost.

20. Temeljem članka 323. st. 1. ZOO-a tuženik je dužan vratiti tužitelju ono što je primio po osnovi koja je utvrđena ništetnom pa je temeljem iste odredbe valjalo prihvatiti i zahtjev za vraćanje primljenih iznosa na ime naknade za obradu kredita i naknade za prijevremenu otplatu kredita, kao stečenih bez osnove, temeljem čl. 1111. ZOO-a, zajedno sa zateznim kamatama tekućim od prvog idućeg dana nakon plaćanja (neosnovanog stjecanja na strani tuženika) do isplate, temeljem čl. 1115. ZOO-a, odnosno čl. 29. st. 1., u svezi čl. 183. st. 1. ZOO-a.

Visina stope zatezne kamate određena je na temelju Uredbe o visini stope zatezne kamate, kao i na temelju odredbe čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21, 114/22; dalje: ZOO-a) te Uredbe o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 156/22).

21. Tuženik je predložio prekid postupka sukladno čl. 213. st. 1. toč. 2. ZPP-a, a radi podnošenja zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije na temelju čl. 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, radi pitanja: Može li se odredba ugovora temeljem koje prodavatelj robe ili pružatelj usluge, u ovom slučaju banka, ima pravo zaračunati i naplatiti potrošaču naknadu za slučaj prijevremene otplate kredita podvesti pod doseg odredbe članka 4. stavka 2. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima [odredbama] u potrošačkim ugovorima? Treba li članak 4.

stavak 2. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima [odredbama] u potrošačkim ugovorima tumačiti na način da se na odredbu ugovora temeljem koje prodavatelj robe ili pružatelj usluge, u ovom slučaju banka, ima pravo zaračunati i naplatiti potrošaču naknadu za slučaj prijevremene otplate kredita primjenjuje procjena o tome da li je ta odredba nepoštena ako je ta odredba ugovora jasno i razumljivo sastavljena? Protivi li se uvjetu „dobre vjere“ iz članka 3. stavka 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima [odredbama] u potrošačkim ugovorima odredba ugovora temeljem koje prodavatelj robe ili pružatelj usluge, u ovom slučaju banka, ima pravo zaračunati i naplatiti potrošaču naknadu za slučaj prijevremene otplate kredita, unatoč tome što je jasno i razumno sastavljena u samom ugovoru te unatoč tome što je iznos te naknade temeljen na jasnim parametrima, odnosno na postotku preostalog neotplaćenog iznosa glavnice kredita? Treba li članak 3. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima [odredbama] u potrošačkim ugovorima tumačiti na način da odredba ugovora temeljem koje prodavatelj robe ili pružatelj usluge, u ovom slučaju banka, ima pravo zaračunati i naplatiti potrošaču naknadu za slučaj prijevremene otplate kredita uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama stranaka na štetu potrošača, ako je iznos te naknade temeljen na postotku preostalog neotplaćenog iznosa glavnice kredita? Imajući u vidu članak 8. Direktive 87/102/EEC i kasnije članak 16. Direktive 2008/48/EEZ, ima li kreditor pravo na naknadu u slučaju prijevremene otplate kredita?

Valja napomenuti da je Sud Europske unije u spojenim predmetima C-224/19 i C-259/19 zauzeo jasan stav vezano uz nepoštenost ugovorne odredbe o tzv. ulaznoj naknadi zauzeo stajalište prema kojem čl. 3. st. 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje može stvoriti na štetu potrošača znatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima, pa je stoga ovaj sud ocijenio da podnošenje navedenog zahtjeva nije potrebno za donošenje odluke u ovom predmetu jer navedeni stav Sud Europske unije predstavlja obvezujuće tumačenje za sve nacionalne sudove.

22. Prigovor zastare nije osnovan, budući da je člankom 327. ZOO-a propisano da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi pa ne može zastarjeti zahtjev tužiteljice kojim traži utvrđenje ništetnosti pojedinih odredbi Ugovora o kreditu. U odnosu na zahtjev za isplatu ističe se da se radi o restitucijskom zahtjevu te je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 30. siječnja 2020. zauzeto pravno shvaćanje broj: Su-IV-47/2020 glede zastarnog roka u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO-a kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, a isti počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Dakle, imajući u vidu navedeni pravni stav Vrhovnog suda RH, proizlazi da zastara restitucijskog zahtjeva još nije niti počela teći, nego će početi teći tek pravomoćnošću ove presude u kojoj je odlučeno o ništetnosti.

23. Nadalje, odluka o troškovima parničnog postupka donesena je temeljem čl. 154. st. 1. u vezi čl. 155. st. 1. i 2. ZPP-a, uzevši u obzir utvrđenu vrijednost predmeta spora. Trošak zastupanja tužitelja po punomoćniku je odmjeran sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 138/23, dalje: Tarifa).

Tužitelju je stoga uz primjenu odredbi čl. 151. i 155. ZPP-a dosuđena naknada za sastav tužbe (temeljem Tbr. 7. toč.1. Tarife), trošak sastava podnesaka od 21.

studenog 2024., 9. prosinca 2024. i 3. veljače 2025. (Tbr. 8. toč. 1. Tarife) te trošak zastupanja na ročištima dana 11. veljače 2025. i 23. rujna 2026. (Tbr. 9. toč. 1. Tarife), svaka radnja u iznosu od 200,00 eura, uzevši u obzir da vrijednost 1 boda iznosi 2,00 eura, uz pripadajući pdv od 25%, što iznosi 1.500,00 eura.

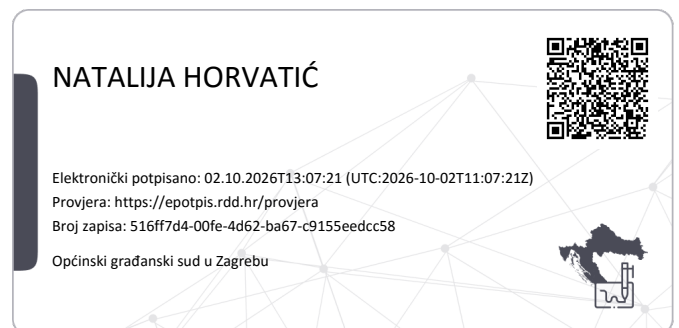
Ostale radnje nisu priznate jer su ocjenjene da nisu bile potrebne u smislu čl. 155. ZPP-a (trošak sastava podneska od 14. siječnja 2025., s obzirom na sadržaj istog).

Tome treba pribrojiti troškove sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 38,75 eura (stvarno plaćeni iznos) i sudske pristojbe na presudu u iznosu od 151,04 eura, pa je ukupno dosuđena naknada troškova parničnog postupka u iznosu od 1.689,79 eura.

Na dosuđeni iznos troška parničnog postupka sud je temeljem odredbe čl. 151. st. 3. ZPP-a dosudio i zatražene zatezne kamate tekuće od dana donošenja presude do isplate.

U Zagrebu, 2. listopada 2026.

Sutkinja
Natalija Horvatić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude može se izjaviti žalba u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostave presude. Žalba se podnosi ovom sudu, u tri primjerka, a o žalbi odlučuje Županijski sud.

DNA:

1. Tužitelju po punomoćniku
2. Tuženiku po punomoćniku

Broj zapisa: **9-3088e-1043e**

Kontrolni broj: **0007a-3de46-30a12**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski građanski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.